

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ
ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ

«БАРВІНКОВА, ВЕСЕЛКОВА, НАЙДОРОЖЧА РІДНА МОВА»

збірник робіт-переможців

**ОБЛАСНОГО ДИТЯЧОГО
ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ**

Відповідальна за випуск **Т.М. Клюй.**
Комп'ютерна верстка, набір та оформлення **Н.І. Шеша.**
Редактор **Л.М. Казакова.**

«Барвінкова, веселкова, найдорожча рідна мова» : збірник робіт-переможців обласного дитячого літературного конкурсу / КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей» ; уклад., комп. верстка, набір та оформ. Н. Шеша. – Чернігів, 2025. – 32 с.

Збірник містить роботи переможців обласного дитячого літературного конкурсу «Барвінкова, веселкова, найдорожча рідна мова - 2025», присвяченого Дню української писемності та мови, організованого та проведеного Чернігівською обласною бібліотекою для дітей під патронатом Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОДА, в рамках Обласної Програми сприяння функціонуванню української мови як державної в Чернігівській області на 2023-2028 рр.

Зам. № 8

© КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»

**Департамент культури і туризму, національностей та релігій
Чернігівської обласної державної адміністрації**

**КЗ «Чернігівська обласна бібліотека для дітей»
Чернігівської обласної ради**

«Барвінкова, веселкова, найдорожча рідна мова»

**збірник робіт-переможців
обласного дитячого літературного конкурсу**

Чернігів – 2025

В рамках реалізації Обласної Програми сприяння функціонуванню української мови як державної в Чернігівській області на 2023-2028 рр. Чернігівська обласна бібліотека для дітей організувала і провела щорічний обласний дитячий літературний конкурс «Барвінкова, веселкова, найдорожча рідна мова» до Дня української писемності та мови за підтримки Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОДА.

Конкурс проводився з метою виявлення, підтримки та розвитку творчого потенціалу дітей та молоді Чернігівщини, популяризації української мови, її багатства та краси серед підростаючого покоління, сприяння пробудженню інтересу до української мови та літератури, виховання почуття патріотизму, любові до рідного краю та його культурної спадщини через мову.

Творчі перегони тривали з вересня по жовтень 2025 року. До участі були залучені діти 2-х вікових категорій: 11-13 та 14-18 років. Конкурсанти змагалися у написанні поетичних і прозових творів у трьох номінаціях:

«Українська – мова вільних людей»

«Я – Моя родина - Україна»

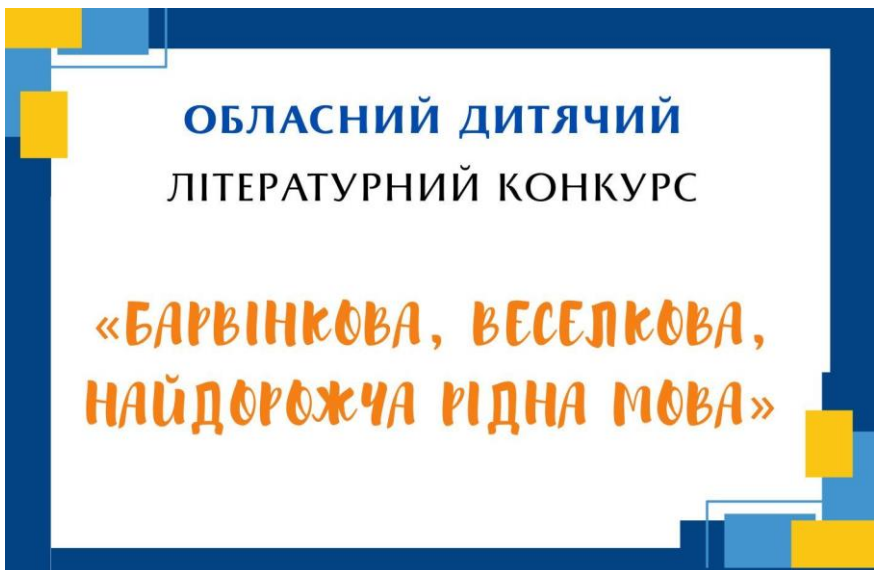
«Намалюю природу словами»

Для оцінювання творчих робіт було створено журі у складі відомого поета, прозаїка, журналіста, краєзнавця, члена НСЖУ, НСПУ - Миколи Будлянського, директорки Чернігівської обласної бібліотеки для дітей Ключ Тамари,

заступника директора Казакової Лариси, завідувачки відділу методології бібліотечної роботи з дітьми Шеші Наталії, бібліотекаря відділу обслуговування дошкільників та учнів 1-4 класів Богдан Світлани та провідного редактора відділу методології Дорохової Оксани.

На розгляд журі надійшло близько 50 творчих робіт від юних письменників з різних куточків Чернігівщини. Автори продемонстрували оригінальність мислення, створюючи яскраві образи та пронизливі патріотичні замальовки. Їхні твори вразили неймовірною щирістю та безмежною любов'ю до рідного краю, до України.

Завдяки колегіальній роботі, були названі переможці конкурсу.

вікова категорія 11-13 років

У ВІКОВІЙ КАТЕГОРІЇ 11-13 РОКІВ:

номінація «УКРАЇНСЬКА – МОВА ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ»

II місце - **ШМАЛЬ ДАНИЛО**, 13 років, с. Держанівка, Ніжинський район, Носівська громада, вірш «Рідна мова»

номінація «Я – МОЯ РОДИНА – УКРАЇНА»

I місце - **ІВАНОК ЄЛИЗАВЕТА**, 13 років, м. Остер, вірш «Найрідніша...»

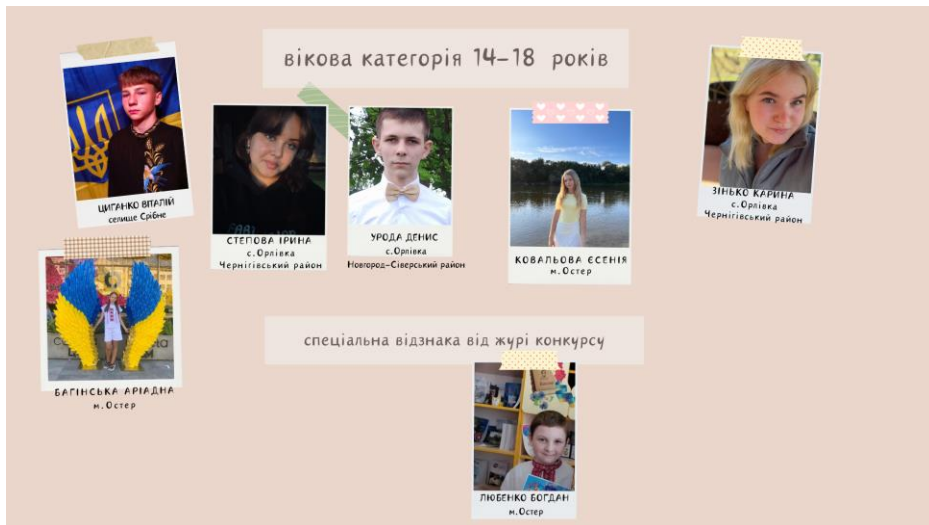
номінація «НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ»

I місце - **СЕВЕРИН АРТЕМ**, 13 років, м. Ніжин, ПРОЗА, «Краса осіннього дня»

II місце - **ЧУБАТИЙ ІВАН**, 13 років, м. Ніжин, ПРОЗА, «Намалюю природу словами»

III місце - **ШУСТИКОВА СОФІЯ**, 12 років, с. Дігтярівка, Новгород-Сіверський район, ПРОЗА, «Кольори краси»

III місце - **ШОВКОВА КАТЕРИНА**, 14 років, м. Чернігів, вірш «Гірські вершини»

У ВІКОВІЙ КАТЕГОРІЇ 14-18 РОКІВ:

номінація «УКРАЇНСЬКА – МОВА ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ»

I місце - **УРОДА ДЕНИС**, 16 років, с. Орлівка, Новгород-Сіверський район, вірш «Розкажу я про мову свою...»

II місце - **ЗІНЬКО КАРИНА**, 16 років, с. Орлівка, Чернігівський район, Куликівська громада, проза, «Українська мова»

номінація «Я – МОЯ РОДИНА – УКРАЇНА»

I місце - **КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ**, 15 років, м. Остер, вірш «Настане день...»

II місце - **ЦИГАНКО ВІТАЛІЙ**, 14 років, селище Срібне, вірш «Одягаю мамину Вишиванку»

номінація «НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ»

I місце - **СТЕПОВА ІРИНА**, 16 років, с. Орлівка, Чернігівський район, Куликівська громада, ПРОЗА, «Від січня до січня»

II місце - **КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ**, 15 років, м.Остер, вірш «Квітневий сніг»

III місце - **БАГІНСЬКА АРІАДНА**, 14 років, м.Остер, вірш «Природу я словами намалюю»

Спеціальна відзнака від журі конкурсу:

ЛЮБЕНКО БОГДАН, 9 років, м. Остер, вірш «Наша мова»

УКРАЇНСЬКА – МОВА ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ

II - місце

ШМАЛЬ ДАНИЛО

13 років

с. Держанівка, Ніжсинський район, Носівська громада

РІДНА МОВА

У саду барвінок розстилається,
Над шляхом волошка гойдається,
Під гайком струмочок жебонить.
У верхів'ї дуба вітерець шумить.

Під вікном калина усміхається,
Соловейка спів у небі розливається:
«Ти постій, прислухайся на мить:
Рідна мова наша це звучить».

Ллються мами чарівні слова.
Для дитини - ніби музика жива.
Дідусева казка в слові оживає.
Слухаю: бабуся пісеньку співає.

«Мама» - вимовля мала дитина.
Тато вчить любити Україну.
Звідусіль, як з джерела життя,
Чути мови рідної слова!

РОЗКАЖУ Я ПРО МОВУ СВОЮ...

У кожного в світі є мова своя.
У когось – співуча, у когось – дзвінка,
Є мови веселі, є мови багаті,
Є мови вже мертві, є й досі крилаті.
Є мови забуті у тіні віків,
А я вам про мову свою розповім.
Вона – у дзюрчанні Дніпра і Десни,
Із нею йшли у похід чумаки.
Козаки у боях нею розмовляли,
Шевченко, Франко, Леся нею писали.
Ця мова - у шумі смерек у Карпатах,
І у серцях оборонців завзятих.
У заході Сонця, що сідає за терикони.
Це мова свободи, життя, оборони!
Моя українська! Співуча і мила!
Це перші слова, що мама навчила.
Це мудрість, відвага і єдності сила,
Щоб жодна орда нас не зломила!
Мова – броня, бо це мами молитва.
Мова – це зброя у битві кровопролитній.
Мова – це захист, це серце, що б'ється
Народу мого, який не здається!
Нескорені й вільні нею співають,
Сміються і тужать,

Так щиро кохають.
Ця мова звучить з сивини в майбуття.
Мова чистого неба, миру, життя!
Мова народу, який не скорити!
Українська моя! Ти вічно будеш жити!

*II - місце
ЗІНЬКО КАРИНА
16 років*

с. Орлівка, Чернігівський район, Куликівська громада

Українська мова... У ній подих вітру над жовтим полем пшениці, шум Дніпра, спів солов'я над рідною землею. Вона народжувалася у піснях і думках, у колискових, що тихо наспівували матері своїм дітям. Це не просто слова – це наша душа, що вміє плакати та сміятися, любити й боронити.

Українська – мова вільних людей. Тих, хто завжди обирав свободу, навіть коли за неї доводилося платити найвищу ціну. У ній – нескореність козака, мудрість поета, сила народу і відвага воїна. Наші предки зберігали її скрізь століття, навіть коли забороняли говорити, коли змушували забути. Але мова вистояла, бо в ній - сила народу. Коли я чую українське слово, в серці народжується гордість. Бо це – мова тих, хто знає, що таке свобода. Мова, якою говорять пісні, молитви та перемоги. Мова, яка єднає нас від Карпат до Сходу, від Полісся до моря. Бути українцем – означає берегти і любити рідну мову. Адже, поки звучить українська – живе Україна. А отже, живемо і ми – вільні, сильні, незламні. Мова – це не лише минуле, це й наше сьогодення. Вона звучить у школах і на вулицях, у піснях і на екранах, у голосах дітей та в словах воїнів, які захищають рідну

землю. Коли ми говоримо українською – ми продовжуємо ланцюг поколінь, який тягнеться з глибини віків і не перерветься, доки є ті, хто любить свою Батьківщину. Українська мова вчить нас доброті і щирості, вона звучить гордо, бо народ, серці який говорить нею, знає ціну незалежності. Мені хочеться, щоб кожен, хто вимовляє українські слова, відчував їх тепло, щоб мова була не просто засобом для спілкування, а символом нашої єдності, бо коли ми говоримо українською, ми говоримо голосом вільного народу. Українська мова – це сила, що не згасає. І поки звучить її мелодія – живе наша пам'ять, наша віра і наша свобода. Вона єднає покоління: бабусю, що читає онукові казку, учителя, який пояснює історію рідного краю, і солдата, який пише листа з фронту додому. У кожному з цих слів – любов до життя, до правди, до землі, що нас виростила. Українська мова звучить по-різному: ніжно й мелодійно у піснях, гордо й твердо у промовах, лагідно у молитвах. І кожного разу нагадує: ми – народ, що має свій голос, свою історію та своє серце. Я вірю, що прийде день, коли українське слово зазвучить у кожному куточку світу, як символ гідності і волі. Бо наша мова – це не просто звук. Вона- наша пам'ять і наша доля. Скільки поколінь мріяло говорити вільно рідною мовою! Українська мова пройшла крізь вогонь і попіл історії, щоб зараз звучати гордо і впевнено у школах, університетах, у серцях мільйонів людей. Сьогодні вона звучить і на фронті, і в лікарнях, і на площах міст. Нею вимовляють слова підтримки, віри, любові. Вона стала не просто мовою, а зброєю, що зміцнює дух. Я щаслива, що можу думати, мріяти й творити українською. Бо це означає - бути собою, бути частиною великого народу, який має голос і серце.

Українська мова - це доказ нашої свободи, доказ того, що ми вистояли, що ми живемо й ніколи не зникнемо. Мова - це наш код, наш духовний прапор. Її треба берегти, навчати дітей говорити нею з любов'ю, а не зі звички. Бо саме мова формує людину, націю, світогляд. І поки вона жива - жива наша країна. Українська - мова вільних людей. Мова, яка пройшла випробування часом, болем, війнами, але не зламалась. Вона - доказ того, що свобода починається не з меча, а зі слова.

Я – МОЯ РОДИНА - УКРАЇНА

*І - місце
ІВАНОК ЄЛИЗАВЕТА
13 років
м. Остер*

НАЙРІДНІША...

Задивлюся в очі твої сині,
У безмежну глибини блакить...
Де ще є такі простори милі,
Що нас здатні вабить і п'янить?
Де є ще таке безкрайне небо,
Потічки, струмочки і ліси?
І здається більшого не треба,
Якщо в Україні живеш ти.
Добрий день тобі, Вкраїно мила,
Мій оазис, мій дороговказ...
Найцінніша, щира і щемлива,

Найдорожча кожному із нас.
Задивлюся в очі твої сині -
Страдницькі і ніжні водночас.
Ти для мене найдорожче диво,
Моя сила, мій дороговказ.

*І - місце
КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ
15 років
м. Остер*

НАСТАНЕ ДЕНЬ...

Настане день
Повернуться із вирію птахи,
Прийдуть з полону змучені солдати,
Приїдуть з закордону дітлахи,
І сина знов обійме мати...
Літатимуть у небі літаки,
І укриття зачиняться назавжди,
Відкриють свої двері дитсадки,
І сядуть школярі за парти...

Настане день
І зі своїх смартфонів
Всі видалять додаток про «Тривогу»,
Не буде блокпостів й невизнаних кордонів,
І обирати вільно зможемо дорогу...
Прийде весна, маскуючи руїни,
І вкриє квітами цей жах,
В який війна перетворила Україну...

Можливо, зникне паніка і страх...

Настане день

Коли? Ніхто не знає...

Закінчиться кривава ця війна,

І сльози висохнуть. Світ барвами заграє...

І врешті буде справжньою весна.

*II - місце
ЦИГАНКО ВІТАЛІЙ
14 років
селище Срібне*

Одягаю мамину Вишиванку -

Стає тепло і затишно.

Надія на Свободу і Волю

Ущерть переповнюють серце і душу.

Хочеться сказати рідній: «Дякую!!!»

І не пошепки, а на весь світ –

Нехай почує світ, що Ми є,

Що Ми тримаємо стрій і настрій,

Що наші тихі Світанки і ясні Зорепади,

У лузі червона Калина,

Чисте Кохання парубка до дівчини –

Це все неповторна, суверенна і вільна

Україна-Мати, Україна-Ненька

Зі своїм найбільшим скарбом –

Мовою солов'їною.

Ба, жодною мовою світу не складеш текст,

Який би починався на одну літеру.

А українською – будь ласка:

Вірю! Вірую! Вбереже Всевишній Вкраїнців від ворогів!

«НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ»

*І - місце
СЕВЕРИН АРТЕМ
13 років
м. Ніжсин*

КРАСА ОСІННЬОГО ДНЯ

Природа - єдина книга, кожна сторінка якої
сповнена глибокого змісту.
Й. Гете

Я спробую намалювати природу словами, змалювавши її у всій красі осіннього дня.

Я хочу намалювати природу не пензлем, а словами, щоб кожен образ ожив у вашій уяві, загравав кольорами, звуками та ароматами. І найпрекраснішим полотном для такого малюнку є золота осінь - пора зрілості та тихої, чарівної задуми.

Почнімо з неба. Воно високе, глибоке, кольору вимитої ранковим дощем блакиті. Здається, сонце, немов великий художник, - розбавило свої фарби. Повільно, величаво плывуть по ньому хмари, схожі на кораблі, що прямують у невідомі світи. Але справжнє диво - це ліс. Він стоїть, мов собор, розмальований золотом і багрянцем. Кленни яскраво-жовті, майже бордового кольору. Дуби тримають своє мідно-коричневе листя до останнього, суворо й шляхетно. А ось

берізки вже скинули з себе більшість золотих монет, і їхні білі стовбури чітко вирізняються на тлі барвистого килима, розстеленого долі. Це листя, мокре від нічної роси, видає тихий шелест. Цей шелест стає музикою лісу. Все в лісі сповнене життям. Десь високо в гіллі перегукуються синички. Зрідка чути стукіт дятла - він невтомний майстер, ніби вистукує останню осінню пісню. Якщо пощастить, можна побачити, як над головою вишикувавшись клином, пролітають журавлі. Їхній сумний прощальний крик розчиняється у просторі, навіюючи легку тугу за літом, що минуло.

Спробуйте вдихнути повітря. Воно наповнене ароматом вологої землі, опалого листя та ледь відчутною гірчинкою грибів. Цей запах - глибокий та заспокійливий, втілення свіжості та чистоти.

Поруч протікає річка. Це ідеальне дзеркало. У ній відбивається все: і високе небо, і розкішні крони дерев. Річка тече повільно, неквапливо, ніби знає ціну часу. Багато таємниць чула від людей на березі, але чемно їх береже.

Цей осінній пейзаж - це не просто малюнок. Це стан душі. Він навчає спокою та прийняття.

Природа, мов мудрий наставник, показує, що краса може бути не лише у цвітінні, а й у в'яненні, не лише у гамірному житті, а й у тихій задумі. Кожна краплина роси, кожен пожовклий листок, кожен промінь світла, що пробивається, - це окремий, досконалий штрих на великому полотні життя.

Ось такий він, малюнок природи, створений своїми словами. Сподіваюся, що мені вдалося передати це відчуття гармонії, оновлення, яке дарує осінній світ!?

НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ

Іноді мені здається, що слова — це чарівні фарби. Вони можуть бути яскравими, як сонячне проміння, або ніжними, як весняний подих вітру. Художник малює пензлем, а письменник чи поет — словами. І я хочу спробувати намалювати словами картину природи, яка оживає перед моїми очима.

Я виходжу на світанку. Небо ще ніжно-рожеве, мов полотно, на яке художник тільки-но наніс перший штрих. Сонце повільно піднімається над обрієм і сипле промінням, немов золотим дощем. Я стою і думаю: ось зараз усе навколо прокидається, а я перший бачу цю красу. Краплини роси на траві блищать, наче безліч крихітних діамантів. Пташки почали свій ранковий спів — він звучить, ніби весела музика, що розливається над полями й лісами. І тут згадуються слова Олександра Олеся: «Сміються, плачуть солов'ї і б'ють піснями в груди». Саме так воно і є! Кожен ранній ранок весни та пізній вечірній час в мене асоціюється однаково – співом солов'я, що оберігає та звеселяє свою солов'їху на гнізді. Може, через цих диво-птахів я і люблю весну...

Десь неподалік розкинувся луг. Чому луг? Тому що я народився у мальовничому селі на Борзнянщині, яке оточене лугами і лісами з усіх сторін. Правда, зараз то вже не луги, а засіяні кукурудзою та соняшником поля, але я пам'ятаю той луг таким: укритий різнобарвними квітами: червоними маками, блакитними волошками, жовтими кульбабами (хоча

про маки я все ж дофантазував: це я знаю з фольклору. Зараз тих маків і з лупою не знайдеш, а от кульбаби та волошки – не фантазія). Я йду по стежці й ловлю себе на думці: хочеться зупинитися й просто дивитися, бо такої кількості барв не намалює жодна фарба. Вітер легко колише трави, і здається, що зелена хвиля біжить по землі. Метелики пурхають у повітрі, мов живі пензлики. Один сів мені прямо на руку — і я подумав, що це ніби привіт від самої природи.

Зараз я люблю річку біля мого двору. Її вода чиста, прозора, як дзеркало. А ще там можна прогледіти рибу та мальків. Хоча річка протікає по всьому місту, навіть по центральній його частині, туди злітаються дикі качки, як ми їх називаємо – “крячки”. А зараз на річці оселилися білі лебеді зі своїми лебедятами. У річці відбивається небо й хмарки, що плывуть у далечінь. Тут доречно пригадати слова Михайла Коцюбинського: «Хмари плвли по небі, мов великі білі кораблі». Сонце торкається хвиль, і вони сяють срібними іскрами. Верби на березі схилили гілля, наче дівчата розпустили свої довгі коси. Я іноді сиджу там із книжкою й ловлю відчуття повної тиші й спокою.

Природа змінюється з кожною порою року. Восени я б намалював словами золотий килим із листя. Коли йду до школи й чую, як воно шарудить під ногами, то мені чомусь завжди весело. Осінь ніби чарівниця, яка розсипає скарби з жовтих і червоних монет.

А взимку все інакше. Земля вкривається білою ковдрою, дерева сяють сріблом, наче їх прикрасив невидимий майстер. Я дуже люблю дивитися на сніг у світлі ліхтарів: він летить тихо-тихо, немов казковий танець. Здається, ніби весь світ

зупинився й чекає дива. Найкрасивіший і наймагічніший сніг на нашій центральній вулиці – Гоголівській. Мабуть, не випадково, адже Гоголь був ще той маг слова. Здається, зимового вечора його однойменна вулиця оживає і на зустріч вийде хтось із героїв письменника. Чому б і ні? Я б відвів його посмакувати каву у кав'ярні ``GOGOL``. А що? Нехай бачить, попри те, що життя невпинно йде, ми не відмовляємося від свого минулого.

Весна ж для мене — особлива. Коли чую перші пташині голоси, то справді хочеться сказати разом із Лесею Українкою: «Стояла я і слухала весну, весна мені багато говорила...» Усе довкола оживає: бруньки на деревах, перші проліски, запах свіжої землі після дощу. Весна схожа на художника, який розгортає нову палітру — яскраву, соковиту, живу.

А вечори завжди мають свою магію. Пригадую рядки Тараса Шевченка: «Сонце заходить, гори чорніють, пташечка тихне, поле німіє». Коли дивишся на захід сонця, то ніби весь світ стає спокійнішим. У такі миті я думаю: чому люди так часто поспішають і не помічають цього дива щодня? Клопоти? Так їх завжди багато. А природа, як і людина, розвивається, змінюється, і це може бути момент в моменті, щоб побачити прекрасне й неповторне.

Природа малює свої картини без пензлів і фарб, але вони кращі за будь-які картини в музеї. І якщо художник створює шедеври пензлем, то ми можемо робити це словами й уявою. Намалювавши природу у своїй уяві, я відчуваю, що вона робить нас добрішими й щасливішими. Ці картини залишаються не лише на папері, а й у серці. І я знаю точно: ще багато разів буду малювати природу словами.

КОЛЬОРИ КРАСИ

Коли світ навколо наповнюється ранковим шепотом, я виходжу на узлісся й дістаю найкращі фарби — не з пензликів і тубиків, а з власних слів. Адже кожне слово може бути кольором, звуком, подихом вітру, відблиском сонця. І я малюю природу не на полотні, а просто у свідомості — картину, яку кожен може побачити, якщо заплющить очі.

Почну зі світла. Сонце сходить поволі, наче сором'язливий художник, що ще не впевнений у своїй силі. Його промені ковзають по верхівках дерев, торкаються павутинок, що розкидані, мов срібні струни арфи. Роса блищить на траві, як дрібні краплини скла, а вітер грає ними легку мелодію. На цьому полотні немає нічого випадкового — навіть тінь, що ховається під кущем, має свою красу. Вона додає глибини, контрасту, правди.

Праворуч від мене розкинулося поле. Пшениця колишеться хвилями, як море, і здається, що вона розмовляє з небом. Їхня мова — мовчазна, але зрозуміла. У кожному подиху вітру чути, як земля дихає, як співає життя. Теплий запах стиглого колосу змішується з ароматом свіжої землі, і це поєднання таке повноцінне, що навіть слова здаються надто слабкими, аби його передати.

На обрії — ліс. Він наче стіна, темно-зелена й могутня, але водночас лагідна, бо знає: його сила не в суворості, а у спокої. Там, у глибині, криються сотні історій — про народження і відродження, про птахів, що навчаються літати, про лося, що ступає обережно, щоби не розбудити мохову землю. Я слухаю, і здається, що дерева розмовляють. Їхні голоси — це шелест листя, скрип старої кори, тріск гілки, яку торкнуло життя. Малюю це теж — словами, прозорими і теплими, щоб передати відчуття нескінченного спокою.

Ось струмок, тонкий, як нитка срібла. Він співає, грає на камінчиках, сміється сонцю. Вода в ньому така чиста, що здається — крізь неї можна побачити саму душу землі. Я нахиляюся й черпаю долонями трохи прохолоди. Цей дотик — мов спогад із дитинства, коли світ був нескінченним, а трава — вище колін.

І нарешті — небо. Його неможливо змалювати повністю, бо воно без меж. Я лише вибираю кілька штрихів: легку ватність хмар, чисту прозорість синяви, летючий клин журавлів. У цих птахах — дорога, що не має кінця. Вони летять, довіряючи простору, як ми — власним мріям. І я розумію, що природа — це не просто краса. Це живий організм, у який я вплетений, як тонка нитка у велике полотно.

Коли мій словесний пейзаж завершено, я вдихаю на повні груди. Жодна картина на полотні не зрівняється з тією, що оживає в уяві. Бо природу малюють не лише очима — серцем, слухом, дотиком, спогадом. І коли я говорю: «Намалюю

природу словами», я насправді прошу себе — слухай, відчувай, живи.

*III - місце
ШОВКОВА КАТЕРИНА
14 років
м. Чернігів*

ГІРСЬКІ ВЕРШИНИ

Така неосяжна височінь,
як марево величних сновидінь.
Чарівна гірська вершина,
наче то недосяжна перлина,
а ми біля них, як маленька зернина.
Природа лиш дозволила нам їх освоїти,
але аж ніяк нікому не присвоїти.
Єдина матінка-природа знає,
що за краєвид на тих вершинах бує...

*I - місце
СТЕПОВА ІРИНА
16 років
с. Орлівка, Чернігівський район, Куликівська громада*

ВІД СІЧНЯ ДО СІЧНЯ

Падає сніг

Падав сніг... Він вкривав дахи будинків, голі дерева. Кожна гілочка ставала все наряднішою у своєму зимовому вбранні. А сніжинки незчисленними роями танцювали зимовий вальс

перед шибками вікон, кудись зникали, а замість них із срібного неба з'являлися інші. Їх було так багато, що око не встигало простежити за кожною з них окремо. Тільки гілки кленів та тополь ставали такими пухнастими, наче хтось навмисно обклав їх товстим шаром вати. Чимось ніжним віє від отих ніжних сніжинок і спокійних білих гілок. Падав сніг...

Художниця - зима

Забіліли, заяскравіли поля і ліси. Тонкою кригою вкрилися річки, притихли, заснули, як у казці. Ходить Зима по горах, по долах, ходить у сріблястій шубі, ступає тихо. А сама пильно поглядає навколо - то тут, то там свою чарівну картину домальовує. Ось пагорб серед поля. З нього вітер-бешкетник здув білу шапку, ото ж її треба знову одягти. Заглянула Зима в ліс: "Його теж я так розмалюю, що Сонце залюбується". Вирядила вона сосни і ялини в білу пухнасту шубу, до самих брів одягнула сріблясті шапки дубам, пухнасті сережки на гілках березам повісила. Стало в лісі, мов у казці. Розсунуло Сонце сірі хмари, засвітило сніги. Сині, червоні, зелені вогні замиготіли на кущах й деревах. А Зима все ходить та додає мазок до мазка.

Сльози берези

На узліссі скалічено берізку. Довго красувалася там білокора, бавлячись із вітром та чекаючи весну. Тремтливо дослухалася, як жебонить вода з-під її коріння і струмують вгору життєдайні соки. Чекала, що ось-ось прилине весна, подарує зелену сукню з оздобами. Ще із зими залицявся до неї парубок-клен, милуючись її тонким станом. Аж раптом люди рани її тілу

завдали. За що? Одвернувся вітер, уздрівши рану, кров-сльозу її. І хоч із часом рана затягнеться шрамом, та все ж спотворено її красу. Плаче берізка кришталевими сльозинками.

Ранок сонця

За пухнастою хмариною сховалася ніч, і на землю спустився ромашковий ранок. Ось-ось має зійти сонце. Тільки чому його немає?. Уже аж хвилююся: де воно? Може, ще спить солодким сном? А, може, посварилося із Землею і не хоче більше світити? Що ж тепер? А все-таки схід поступово рожевіє. Нарешті, мов з-під ковдри, зійшло над горизонтом сонце. Заспане, невмите, але все одно красиве. Хутенько зачерпнуло промінчиком води з озера, хлюпнуло собі на личко, зеленим рушничком з ромашками обтерлося, причесалося - і до роботи.

Вечір над озером

Вечір... Люблю його за неповторну красу, за тишу, за спокій. Стомлена земля, натрудившись за день, лягає спочити, вкриваючись сутінками. Золоте сонце, намиливавшись своєю вродою в тихій воді озера, повільно опускає повіки. Озеро. Тільки воно здатне відображати в собі красу сонця в дзеркальній водиці. Засвітить воно яскраво - по гладенькій галявині поверхні озера забігають золоті іскорки. Нахмуриться сонце - потемніє озеро, попливуть по ньому сірі хмари. Отак і живуть у дружбі озеро й сонце. І тепер, коли на землю опустяться сутінки, а золоте сонце зануриться краєчком у тиху воду озера, приходить вечір.

Осінні мелодії

От і приїхала на золотому коні з далекого краю господиня - Осінь. Змахнула своїм широким рукавом - зеленокосі дерева одягли своє святкове вбрання. Берізки прибралися, як молоді дівчата, і вихваляються своєю красою одна перед однією. А біля них поставали гордовиті парубки - дуби, вдягнувши червоні шаровари та підперезавшись жовтим поясом. Чарівниця-осінь змахує вдруге своїм крилом - і з нього вилітає, радіючи волі, дужий вітер. Він одразу кидається обнімати тоненькі берізки, а вони, перешіптуючись, ронять на землю золоті листочки. Вітер лютує, але дуби сміливо виходять на двобій. От і почалися осінні мелодії.

Пісня дощу

Розгулявся вітер і жене кораблі - хмаринки по небу. Та то вже не хмаринки, а темні хмари вкрили небозвід. Хлинув краплистий дощ, а здавалося, що то небесна ріка розхлюпує свою блакить. Стогнуть дерева під могутніми поривами вітру і оплакують свою молодість, яка відходить разом з опалим листям. А дощ виспіває свою пісню... Та незабаром він скінчився і перестала звучати сумна мелодія. А із-за хмар викотилося по-осінньому ясне, але якесь холодне сонце. Заіскрилися крапельки дощу на білокорих берізках, а потім враз висохли, неначе їх і не було.

Тиха мелодія осені

Осінь у розпалі. Золотою віхолою передав жовтень естафету листопаду. А, здається, ще вчора було літо. Та полинули в небо пташині печалі. А дерева, кущі, що потопали в пишній зелені, укрились позолотою. У лісі вирує своє життя. Скрізь вчувається

тиха мелодія осені. Вона у ніжному шелестінні липи, яка розповідає щось сусідці - ялині. І, здається, навіть ялини тихо похитують у такт лапатими крилатими вітами. Жовте, багряне листя шурхотить під ногами. Ось тихенько злітає з беріз золоте листячко. А ось простора галявина з високою, ледь прижухлою травою. У повітрі зависли павутинки бабиного літа. Чути, як дзвенить тиша. Осінь....

Перша пороша

Листопад... Підморозило... Тонесенька крига заклила невеличке озеро. Наша річка ще не замерзла і несе свої обважнілі від холоду води поміж берегами. Та ось густі хмари потемніли й величезними брилами поповзли на землю. Усе завмерло в очікуванні першої пороші. І вона не забарилася: присмерком на землю почали нечутно падати перші лапаті сніжинки. А на ранок усе навколо покрито білою ковдрою - стало святково й чисто. Ще вчора поле й луки були сірими, одноманітними, а тепер кожна травинка прибралася в сріблясте біле мереживо. Ось вона, така довгожданна перша пороша. А незабаром і зима.

*II - місце
КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ
15 років
м. Остер*

КВІТНЕВИЙ СНІГ

Квітневим снігом запорошена,
Аж до землі схилилась сон-трава.
Чомусь зненацька, без запрошення

Знов повернулася зима.
Лелеки споглядають перелякано,
Як заметіль кружляє над селом,
Вкриваючи берези, щоб не плакали,
Корою крижаною, наче склом.
Холодний вітер обриває ніжні
Пелюстки квітів весняних...
Зима лютує, засипає сніжним
Незвичним килимом усіх.
Птахи сховались, не співають.
Сховалось сонце між хмарин.
І сон-трава знов засинає
Поміж засніжених руїн...

*III - місце
БАГІНСЬКА АРІАДНА
14 років
м. Остер*

Природу я словами намалюю
Поліський край - легенда синьоока,
Мого дитинства люба сторона,
Чарує нас і вабить неймовірно
Чернігівщини неземна краса.

Природу я словами намалюю,
Візьму лише яскраві кольори...
Зображу рідний край, моє Полісся
Без горя, без тривоги, без війни.

В червоно-жовте повдягаю листя,
Словами, ніби пензлем, проведу...
Бо рідний край - перлину у намисті
З дитинства усім серцем я люблю!

ВІДЗНАКА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЛЮБЕНКО БОГДАН

9 років

м. Остер

НАША МОВА

Говорімо лише українською,
Мовою безцінною своєю,
Бо вона ж є символом народу,
Ми народжуємось і вмираєм з нею.

Наша мова для нас - найгарніша,
Мелодійна, рідна, дзвінка,
Як співаєш пісня українські,
Ніби чуєш спів солов'я.

Свою мову завжди поважайте,
Не цурайтесь і щиро любіть,
Бо без мови і рідного краю
Неможливо щасливо прожить.

З покоління у покоління,
Мову в спадок передаєм,
Як найбільшу цінність лелієм,
Розвиваємо і бережем.

ЗМІСТ

	Слово про конкурс	4
УКРАЇНСЬКА – МОВА ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ		
<i>ШМАЛЬ ДАНИЛО</i>	РІДНА МОВА	9
<i>УРОДА ДЕНИС</i>	РОЗКАЖУ Я ПРО МОВУ СВОЮ...	10
<i>ЗІНЬКО КАРИНА</i>	УКРАЇНСЬКА МОВА...	11
Я – МОЯ РОДИНА - УКРАЇНА		
<i>ІВАНОК ЄЛИЗАВЕТА</i>	НАЙРІДНІША...	13
<i>КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ</i>	НАСТАНЕ ДЕНЬ...	14
<i>ЦИГАНКО ВІТАЛІЙ</i>	ОДЯГАЮ МАМИНУ ВИШИВАНКУ	15
НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ		
<i>СЕВЕРИН АРТЕМ</i>	КРАСА ОСІННЬОГО ДНЯ	16
<i>ЧУБАТИЙ ІВАН</i>	НАМАЛЮЮ ПРИРОДУ СЛОВАМИ	18
<i>ШУСТІКОВА СОФІЯ</i>	КОЛЬОРИ КРАСИ	21
<i>ШОВКОВА КАТЕРИНА</i>	ГІРСЬКІ ВЕРШИНИ	23
<i>СТЕПОВА ІРИНА</i>	ВІД СІЧНЯ ДО СІЧНЯ	23
<i>КОВАЛЬОВА ЄСЕНІЯ</i>	КВІТНЕВИЙ СНІГ	27
<i>БАГІНСЬКА АРІАДНА</i>	ПРИРОДУ Я СЛОВАМИ НАМАЛЮЮ	28
ВІДЗНАКА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ		
<i>ЛЮБЕНКО БОГДАН</i>	НАША МОВА	29

ВИДАВЕЦЬ ТА ВИГОТОВЛЮВАЧ

КЗ «ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ»

14032, М.ЧЕРНІПІВ, ПРОСПЕКТ ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА, 22-А

ТЕЛ. (0462) 610-130

<https://chernihiv-lib.org.ua>

E-MAIL: CHERNIGIVODB@UKR.NET